

de, til hvem Erstatningen udbetaltes, kom til at svare et forpøget Skattebeløb, som svarede til 4 pCt. af den saante Capital. Men det er jo den selsomme Idee, som man nu følger; kun at man laaner hos det privilegerede Hartkorns Besiddere sely; man udsteder nemlig for den Capital, hvormed de skulle egaliseres, Obligationer til $3\frac{1}{2}$ pCt., giver dem disse i Betaling og forlanger, at de skulle overtage en Skattebyrde lig 4 pCt. af denne Capital, og alene derved bringer man Amortisationssummen tilveie. For mig stiller Sagen sig, i Modsætning til, hvad der af flere Talere og navnlig af den sidste ærede Taler er blevet anført, saaledes: at man giver alle det privilegerede Hartkorns Besiddere $87\frac{1}{2}$ pCt. af den nuværende Skattelettelses egentlige Værdi, forsaavidt angaaer de kongelige Skatter, medens man slet ikke bringer i Anslag, hvad den bestaaende Fritagelse i de communale Byrder er værd. Det er efter min Overbeviisning den rigtige Anskuelse, som ogsaa et af Medlemmerne af den Commission, som var nedsat til Undersøgelse af denne Sag, har udtalt, naar det nemlig i Betænkningen hedder, at den foreslaaede „mindre fuldstændige Erstatning“ nærmest maa betragtes „som et Forslag fra Regjeringen til et Compromis“, hvorefter det privilegerede Hartkorns Besiddere skulle „offre noget af deres Ret, for at erholde den øvrige Deel sikret for Fremtiden paa en mere betryggende Maade end hidtil“. Thi vistnok er det sandt, saaledes som det ogsaa her i Salen er blevet yttret, at dette Skatteprivilegium og Fritagelsen for de communale Byrder vel til forskjellige Tider har haft forskjelligt Omfang og Værd., men der har dog aldrig været reist Tvivl om, at det er et virkeligt Beneficium, som det ene Slags Hartkorn var tillagt i Forhold til det andet, et Beneficium, om hvis Tilstedeværelse og Virkelighed, saaledes forekommer det mig idetmindste, der ikke kan være nogen Tvivl, siden der dog vel ikke er Noget, som vil paastaae, at til nogen Tid en Tønde privilegeret Hartkorn i den samme Egn under alle andre eensartede Bilskaar er bleven solgt til den samme Priis som en Tønde uprivilegeret Hartkorn; eller ikke er bleven anseet for at have en høiere Værdi end denne, naar man vilde optage Laan i samme.

Men med Hensyn til disse Sagens Hovedpunkter skal jeg, som sagt, slutte mig til de ærede Talere, som allerede have udtalt sig i denne Retning. Jeg troer i det Hele ikke, at en Sag vinder i Styrke og Sandhed ved at de samme Paastaande gjentages og gjentages paa samme Maade af forskjellige Talere, eller ved at man søger at gjøre de samme Argumenter gjældende, om end paa lidt forskjellige Maader. Derimod er der en Side af Sagen, med Hensyn til hvilken jeg saameget mere troer at burde udtale mig, som der flere Gange, idetmindste forekommer det mig saaledes, er blevet talt derom, uden at man synes at have havt nogen begrundet Anskuelse om, hvorledes Forholdene virkeligt ere. Det er ikke blot oftere blevet anlydet, at det var de større Possessionairers, de rigere Besidderes Interesser, hvorom her blot var Tale, og som er i Strid med de mindre Formuendes, med de mindre Besidderes; men der er navnlig af den sidste ærede Taler ganske nyligt ogsaa blevet spurgt om, hvoraf det kommer, at min ærede Ven, Thingmanden for det 6te kjøbenhavnske District (Mourier) har paastaet, at det isærdeleshed er med Hensyn til Jylland, at det er af saa stor Vigtighed, at Egaliseringen fuldbyrdes paa den Bæsis, som er foreslaet. Det forekommer mig, at man ikke noksom lægger Mærke til, at en stor Deel af det privilegerede Hartkorn besiddes af mindre Eiendomsbesiddere, og ikke ligger under Hovedgaarden. Det er vistnok sandt, at af de statistiske Data, som foreligge, kan man ikke gjøre sig nogen ganske bestemt Idee om, hvor mange Tønder Hartkorn der saaledes eies af større Besiddere, og hvormange der eies af mindre Besiddere, men jeg skal tillade mig at gjøre mine ærede Colleger i Thinget opmærksomme paa, hvor de kunne komme til en temmelig klar Anskuelse af dette Punkt. De ville finde i det statistiske Tabelværks 2den Deel, at det privilegerede Hartkorn i det Hele udgjør — jeg skal nævne runde Summer — 48,000 Tønder; af disse 48,000 Tdr. Hartkorn drives ikke mere end omtrent 23,000 Tdr. Hartkorn under complete Hovedgaarde; den øvrige Deel af disse 48,000 Tdr. Hartkorn er enten Kjøbstads-Eiendom eller ligger under ucomplete Hovedgaarde, eller drives af større eller mindre